Rafael Sabatini

Odysea kapitána Blooda

Odysea kapitána Blooda

Rafael Sabatini

Nové upravené vydání

Myriada

Translůation© Cincura, 2025
Všechna práva vyhrazena.
Název originálu: Captain Blood, his Odyssey 1922
Rozsah: 358 stran, 33 kapitol
Vydání: první
Jazyk vydání: český
Vydal: Meisterkoch, Praha, 2025

https://www.meisterkoch.eu/

ISBN: 978-80-88513-12-4 PDF

Na obálce je scéna z filmu Captain Blood z dílny Warner Bros. natočeného podle literární předlohy Captain Blood, his Odyssey r. 1936. Olivia de Havilland jako Arabella a Errol Flynn jako Peter Blood se díky němu vyšvihli na výsluní popularity mezi největší holywoodské hvězdy.

1. POSEL

Poklidně zaléval červené muškáty na římse okna nad uličkou Water Lane v přístavním městě Bridgewater v jihozápadní Anglii. Odnaproti z okna ho přísně pozorovaly dva páry nepříliš přátelských očí. Pohlédl dolů na proud lidí valící se úzkou uličkou. Davy se dnes už podruhé hrnuly ke Castle Field, kde již v časném odpoledni protestantský kaplan Ferguson hřímal a horlil a v jeho kázání bylo více zloby než zbožnosti.

V těch rozčileně spěchajících hloučcích byli muži se zelenými haluzemi na kloboucích a s podivnými zbraněmi v rukou. Pravda, někteří z nich si nesli na ramenou brokovnice a tu a tam se v chumlu zaleskla šavle, ale hodně jich třímalo různé bojové sekery a palcáty. Avšak ponejvíce se oháněli mohutnými kůsami, vyrobenými z kos; tahle zbraň byla sice strašná napohled, ale nemotorná v rukou. Mezi narychlo svolanými bojovníky tak kráčeli tkalci, tesaři, kováři, slovem mistři a tovaryši všech cechů. Bridgewater stejně jako Taunton ochotně vyslal do služeb vévody z Monmouthu své muže. Každý, kdo měl věk a sílu, aby udržel zbraň v ruce, cítil, že musí jít, jinak by sám sebe pasoval na zbabělce nebo papežence.

Ale Petr Blood, muž nejen nadmíru schopný zbraň nosit, ale dokonce řádně vycvičený a v boji ostřílený, se toho vlažného večera věnoval svým muškátům a za těmi bojechtivými nadšenci jen utrousil verš Horatia, básníka, kterého měl odedávna v oblibě. „Quo, quo, scelesti, ruitis?"
(Kam, hříšníci, spěcháte?)

Přestože mu v žilách proudila horká krev předků jeho matky, která pocházela ze Somersetshire, zůstával v tom fanatickém varu rebelie nezúčastněně klidným. Chladně pohlížel na muže spěchající pod prapory svobody, které utkaly panny z Tauntonu, dívky ze seminářů slečny Blakeové a paní Musgraveové. Tyto ctnostné ženy rozpáraly své hedvábné sukně a ušily z nich zástavy pro armádu vévody z Monmouthu.

James Scott, Duke of Monmouth, olejomalba, via Wikimedia Commons

Avšak Blood toho až příliš věděl o tomhle chlapíkovi, než aby se dal obalamutit legendou o legitimitě jeho královského původu, v jejímž znamení byl vztyčen prapor rebelie. Četl ono prohlášení, vyvěšené na kříži v Bridgewateru, v Tauntonu i jinde, v němž se pravilo, že „po úmrtí našeho svrchovaného vládce Charlese II.,

následnické právo na korunu Anglie, Skotska a Irska, přechází podle zákona na nejvznešenějšího prince Jamese, vévodu z Monmouthu, syna a následníka krále Charlese II."

Mohl se tomu jen smát, stejně jako jinému oznámení, že vévoda z Yorku, jenž se také jmenoval James, nejprve dal svého královského bratra Charlese II. otrávit a poté se uzurpátorsky zmocnil jeho koruny.

Která z těchto lží byla větší, to nevěděl. Blood strávil dobrou třetinu svého života v Nizozemí, kde James z Monmouthu spatřil světlo světa před nějakými šestatřiceti lety. Znal historku, která se tam vyprávěla o původu tohoto člověka, který byl nemanželským synem anglického krále a jeho krásné milenky Lucy Walter. Přívrženci Monmoutha se snažili šířit legendu o tajném sňatku jeho královského otce s Lucy, aby dodali zdání legitimity jeho nároku na korunu. A aby prosadili Monmouthovo právo na trůn, byli tito západoangličtí hlupci vedení hrstkou bojechtivých liberálů zlákáni k povstání! Jak jinak, než pohromou může skončit tento groteskní podnik? Tihle poblouznění sedláci a řemeslníci se ženou vstříc své záhubě.

„Quo, quo, scelesti, ruitis?" zasmál se s povzdechem, ale smích byl silnější než povzdech, neboť Blood byl příliš sebevědomý, než aby se nechal unést emocemi. Spoléhal jen sám na sebe, protože tak ho život naučil. Někdo se srdcem citlivějším by měl důvod zaslzet při pohledu na ty prosté ovečky, pochodující s pevnou vírou, že táhnou do boje na obranu svobody a anglikánské víry. Věděl totiž, co už několik hodin věděl celý Bridgewater, že Monmouth má v úmyslu svést bitvu ještě tuto noc a podniknout překvapivý útok na královskou armádu, vedenou Fevershamem, která nyní táboří v Sedgemooru.

Poodstoupil od okna, aby jej mohl zavřít. Přitom se podíval na protější stranu ulice, a jeho zrak se setkal s nepřátelskýma očima, které ho pozorovaly. Patřily slečnám Pittovým, roztomilým starým pannám, které – stejně jako jiné ženy v Bridgewateru –, hezkého vévodu z Monmouthu náramně zbožňovaly.

Blood se pousmál a uklonil se jim na pozdrav, protože s těmito dámami býval zadobře. Vždyť jedna z nich byla dokonce nějaký čas jeho pacientkou. Ale na jeho pozdrav se mu nedostalo odpovědi. Naopak, vrátily mu pohled plný studeného opovržení. Dobře chápal příčinu jejich nepřátelství, které narostlo v posledním týdnu, kdy švarný Monmouth přijel a popletl hlavy všem místním ženám, mladým i starým. Slečny Pittovy Bloodem pohrdaly, protože on, mladý a silný muž, a navíc zkušený voják, který by se teď mohl náležitě uplatnit, stojí stranou a piplá se s muškáty. Jejich vlastní synovec Jeremiah, kormidelník lodi, jež kotvila v Bridgewaterském zálivu, nechal kormidla a chopil se zbraně na obranu Monmouthova práva na anglickou korunu.

Jenže Blood už měl dost dobrodružství a hodlal se věnovat jen medicíně, byl přece lékařem a nikoli válečníkem. Zavřel okno, stáhl záclony a otočil se do útulné světnice, kde už byly rozsvíceny svíčky. Paní Barlowová, jeho hospodyně, právě prostírala k večeři.

„Zdá se, že ty octové panny tam odnaproti na mne jaksi zanevřely." Měl příjemný hlas, jehož drnčivý zvuk byl tlumen irským přízvukem, kterého se nezbavil ani po svých toulkách světem. Byl to hlas, který dovedl přemlouvat, vábivě i laškovně, nebo vyslovit povel tak pánovitě, že uposlechl každý. Pod černým obočím svítily světle modré oči. Ačkoliv chodil v černém, jak se slušelo na jeho povolání, přesto byl oblečen s elegancí člověka, který má

rád pěkné šaty. Byl to spíše návyk někdejšího dobrodruha než záměr usedlého lékaře, kterým byl dnes.

Jeho kabát z jemného saténu byl lemován stříbrem, rukávy brabantskou krajkou a límec byl ozdoben krajkou z vlámského Mechelenu. Jeho černá paruka byla pečlivě nakadeřena jako u nějakého vznešeného šlechtice z Whitehallu.

Nebýt krutého kousku, který mu osud nachystal, byl by žil až do smrti pokojným životem lékaře v tomto somersetshirském přístavu. Byl synem irského lékaře a místní dámy, po níž mu v žilách kolovala neklidná krev Frobisherů. Tato nezkrotnost lekala jeho katolického otce, který měl na Ira povahu až nezvykle mírumilovnou. Dávno se rozhodl, že chlapec jej má následovat v jeho ctihodném povolání. A Petr potěšil otce tím, že ve svých dvaceti letech získal titul bakaláře lékařských věd na Trinity College v Dublinu. Otec přežil jeho úspěch o pouhé tři měsíce, matka ležela v hrobě již několik let.

A tak Petr Blood zdědil několik set liber, s nimiž se vydal do světa. Sled pozoruhodných náhod způsobil, že vstoupil do služeb Holanďanů, kteří tehdy vedli válku s Francií. Dostalo se mu cti sloužit na válečné lodi jako důstojník pod slavným de Ruyterem a účastnit se bitvy ve Středozemním moři, v níž tento velký holandský admirál přišel o život.

Po míru v Nijmegenu prožil dva roky ve španělském vězení. Po svém propuštění vzal kord a šel pomáhat v boji proti Španělům za osvobození Nizozemska. Bylo mu právě dvaatřicet, když jeho touha po dobrodružství začala pohasínat. A poněvadž i jeho zdraví bylo následkem starého zranění oslabené, přepadl ho stesk po domově. V Nantes nastoupil na loď mířící do Irska. Když však byla zahnána nepříznivým počasím do zálivu anglického

Bridgewateru, rozhodl se zůstat tady, v rodném kraji své matky.

A tak přišel do Bridgewateru v lednu 1685. Protože se mu líbilo toto místo, kde se mu rychle vracelo zdraví, a protože soudil, že si už užil dosti dobrodružství na jeden lidský život, rozhodl se, že se konečně usadí.

Měl za to, že do nadcházející bitvy mu nic není, a proto ho nezajímal rozruch, který nedal té noci spát Bridgewateru, a šel si lehnout. Poklidně spal už dávno před jedenáctou, kdy Monmouth vyrazil se svým povstaleckým vojskem po bristolské cestě, aby obešel bažiny, ležící mezi ním a armádou vévody z Yorku, jenž se již nechal korunovat jako král James II. Početní síla a výhody, jež měl Monmouth z toho, že překvapil obchvatem královskou armádu, přišly vniveč chybami a špatným vedením ještě dříve, než se pustil do křížku s Fevershamem.

Armády se střetly kolem druhé hodiny ranní, bylo to 6. července 1685. Petr Blood nerušené spal, zatímco v dáli štěkala děla. A vzbudil se ze svého spokojeného spánku teprve po čtvrté hodině, kdy slunce už vycházelo a rozptylovalo závoje mlhy nad zpustošeným bitevním polem. Posadil se na posteli, protřel si oči a poznenáhlu se vzpamatovával.

Těžké rány, jež ho probudily, dopadaly na vrata jeho domu a jakýsi hlas vykřikoval nesrozumitelná slova. Myslel si, že ho volají k porodu. Vzal si župan, obul trepky a běžel rychle dolů. Na schodech se málem srazil s vylekanou a neupravenou paní Barlowovou, která právě vstala. Několika slovy umírnil její rozčilené kvokání a šel otevřít.

V šikmých paprscích jitřního slunce tu stál bledý udýchaný mladík, divokého pohledu, se zchváceným koněm. Celý byl pokryt prachem a špínou a levý rukáv

kazajky měl rozedraný. Otvíral ústa, chtěl něco říci, ale nedokázal ze sebe vypravit jediné slovo.

Blood v něm poznal mladého lodivoda Jeremiaha Pitta, synovce starých panen odnaproti, jednoho z těch, kdo byli všeobecným nadšením vtaženi do víru povstání. Ulice, vyrušená hlučným námořníkovým příchodem, se probouzela, dveře se otvíraly a v okenicích se ozývaly zvědavé a postrašené hlasy.

„Tak se pěkně uklidněte," řekl Blood. „Když člověk moc pospíchá, nic nedokáže."

Avšak mladý muž nebral dobrou radu na vědomí, drmolil cosi páté přes deváté, těžce oddychoval a lapal po dechu.

„Lord Gildoy," sípal, „je těžce raněn... v Oglethorpově farmě u řeky... odnesl jsem ho tam... a... on mě poslal pro vás. Pojďte proboha se mnou! Rychle, prosím vás, rychle!"

Popadl lékaře za ruku a spěšně ho táhl, nevšímaje si, že Blood je jen v županu a v trepkách. Ale ten se vyprostil z jeho sevření.

„Samozřejmě, že půjdu," ujistil ho.

Lord Gildoy byl jeho příznivcem a ochráncem od chvíle, kdy se tu usadil. A proto byl Blood ochoten učinit vše, co bylo v jeho silách, aby mu svůj dluh splatil. Jen ho mrzelo, že se mu naskýtá taková smutná příležitost. Věděl až příliš dobře, že ten zbrklý šlechtic je zaníceným přívržencem Monmoutha.

„Samozřejmě, že půjdu. Ale napřed se musím trochu obléct a vzít si pár maličkostí, které asi budu potřebovat."

„Pochopte, každá minuta je drahá!"

„Jen klid, já už si pospíším. Ale znovu vám říkám: Nejlíp člověk udělá, když se neukvapí. Pojďte dál a klidně si sedněte..." Otevřel dveře přijímacího pokoje.

Mladý Pitt netrpělivým mávnutím ruky odmítl pozvání. „Počkám venku. Jen proboha pospěšte si!"

Blood odešel se ustrojit a vzít si brašnu s lékařskými nástroji. Na podrobné otázky ke zranění lorda Gildoye bude dost času při cestě. Zatímco si obouval vysoké boty, dával paní Barlowové příkazy pro dnešní den, například co má uvařit k obědu. Nebylo mu však souzeno, aby tento oběd mohl sníst.

Když konečně vyšel ven, následován paní Barlowovou, která stále kvokala jako podrážděná slípka, našel mladého Pitta obklopeného davem vyděšených poloobležených lidí, většinou žen, dychtících po zprávách o výsledku bitvy. Jaké zprávy jim podal, bylo snadno poznat z nářku, který prostupoval ranním vzduchem.

Jakmile lodivod spatřil lékaře s brašnou pod paží, protlačil se davem, setřásl ze sebe únavu i obě hořekující tety, které se ho pevně držely, uchopil uzdu svého koně a vyskočil do sedla.

„Pojďte, pane," křičel. „Nasedněte za mne."

Blood ho beze slova uposlechl. Pitt bodl koně ostruhami a malý dav se rozestoupil. A tak, přidržuje se na zádi koně opasku svého druha, vydal se Petr Blood na svou odyseu. Neboť Pitt, v němž Blood viděl jen posla zraněného povstaleckého šlechtice, byl ve skutečnosti poslem osudu.

2. KIRKEHO DRAGOUNI

Oglethorpova farma ležela asi tak míli na jih od Bridgewateru na pravém břehu řeky. Byla to rozsáhlá budova v tudorském slohu, jejíž šedé zdi vyrůstaly z břečťanu, zahalujícího spodní část. Posel s lékařem projížděl vonnými sady a zde, na břehu Parrettu, v jehož vodách se třpytily paprsky ranního slunce, pokojně dřímala ta mlčenlivá budova. Doktor Blood mohl jen stěží uvěřit, že i toto je část světa, zmítaného svárem a proléváním krve.

Když vyjížděli z Bridgewateru, potkali na mostě předvoj vyčerpaných a zlomených uprchlíků z bojiště. Mnozí z nich byli zraněni, ale všichni ve spěchu a z posledních sil klopýtali do bezpečí, které, jak se bláhově domnívali, by jim mohlo poskytnout město. Ztrhané tváře s očima zakalenýma únavou a strachem pohlížely na Blooda a jeho společníka. Chraptivé hlasy za nimi varovně vykřikovaly, že pronásledovatelé nejsou odtud daleko.

Mladý Pitt si však ničeho nevšímal a dál se řítil prašnou cestou, po které se trousilo čím dál více ubohých uprchlíků z pohromy u Sedgemooru. Pak odbočil z cesty a dal se pěšinou, vedoucí zarosenými lukami. I tady však potkávali skupiny zbědovaných běženců, kteří prchali všemi směry, brodili se vysokou trávou a stále se ustrašeně ohlíželi, jako by každou chvíli měli spatřit červené kabáty dragounů.

Jelikož však Pitt směřoval stále k jihu a stále více se přibližoval k Fevershamovu hlavnímu stanu, brzy se jezdci vyprostili z těch trosek bitvy. Teď projížděli tichými sady,

plnými stromů s dozrávajícím ovocem, které měly brzy poskytnout svou každoroční úrodu jablečného moštu.

Konečně sesedli na nerovné dlažbě dvora, kde je přivítal domácí pán Baynes, muž vážného vzezření, ale nyní zneklidnělý.

V rozlehlé hale s kamennou podlahou našel lékař lorda Gildoye, vysokého mladého šlechtice snědé pleti, s vystupující bradou a nosem. Ležel na rákosovém lehátku pod vysokým oknem, kde o něho pečovaly paní Baynesová a její sličná dcera. Lordova tvář měla barvu olova, oči byly zavřené a při každém vydechnutí vycházel z jeho zmodralých rtů slabý, sténavý zvuk.

Blood chvíli mlčky stál a prohlížel si pacienta. Bylo mu líto, že mladík s tak slibnou budoucností dal v sázku všechno, i svůj život, aby podpořil ctižádost bezcenného dobrodruha. Toho odvážného hocha si vážil a měl ho rád. Povzdychl si, poklekl a dal se do práce. Strhl kazajku i spodní prádlo a obnažil lordův zraněný bok. Pak požádal o vodu, plátno a ostatní potřebné věci k ošetření.

A ještě půl hodiny nato byl zabrán do své práce, když dragouni vtrhli do domu. Dusot kopyt a drsný pokřik, který ohlašoval jejich příjezd, ho nikterak nevyrušil. Jednak se nechával jen málokdy něčím vyrušit, jednak byl plně zabrán do práce.

Avšak lord, který se mezitím probral z bezvědomí, byl krajně rozrušen. A zaprášený a rozedraný Jeremiah Pitt se rychle schoval do skříně. Také Baynes byl celý nesvůj a jeho žena i dcera se chvěly strachem.

Blood je uklidňoval. „Co je? Čeho se bojíte?" ptal se. „Jsme přece v křesťanské zemi a křesťané neválčí se zraněnými, ani s těmi, kdo jim poskytují přístřeší."

Držel u lordových rtů sklenici posilujícího nápoje, připraveného podle vlastního návodu. „Buďte klidný, mylorde. To nejhorší už máme za sebou."

A pak zařinčel na kamenité dlažbě tucet vojáků tangerského pluku ve vysokých botách a červených kabátcích. Vedl je hřmotný chlapík s hustým obočím a se záplavou zlatých prýmků na prsou. Baynes stál nepohnutě s jakýmsi polovzdorným výrazem, zatímco jeho žena a dcera ustrašeně couvaly dozadu. Blood, který stál u pohovky, se přes rameno ohlédl na vetřelce.

Důstojník vyštěkl rozkaz, kterým zmrazil své muže, a pak sám pokročil sebevědomě vpřed s rukou opřenou o rukojeť šavle, ostruhy zvonivě doprovázely každý jeho krok.

„Jsem kapitán Hobart, velitel dragounů plukovníka Kirkeho. Ukrýváte tu povstalce?"

Zeman Baynes byl poděšen jeho divokým tónem. Odpověděl třesoucím se hlasem: „Já... já neukrývám žádné povstalce, pane. Tento šlechtic je zraněný."

„To vidím sám." Kapitán přistoupil těžkým krokem k pohovce a zamračeně si prohlížel bledého trpitele.

„Není ani třeba se ptát, jak se dostal do takového stavu a kde byl raněn. Je to prokletý rebel, a to mi stačí." Obrátil se k dragounům a vyštěkl rozkaz: „Ven s ním, hoši."

Blood se však postavil mezi pohovku a vojáky. „Ve jménu lidskosti, pane," řekl a jeho hlas zastřel stín zloby. „Tady jsme v Anglii, a ne v Tangeru. Ten pán je těžce zraněn. A nikdo s ním nesmí pohnout, protože by to ohrozilo jeho život."

To kapitána Hobarta rozveselilo. „Tak já abych se ještě staral o životy rebelů! Hlouposti! Copak si myslíte, že ho sebereme v zájmu jeho zdraví? Podél celé silnice od Westonu do Bridgewateru se staví šibenice a on bude pro

některou z nich stejně dobrý jako kdokoli jiný. Plukovník Kirke dá těmhle rozkolnickým drzounům na pamětnou, že na to hned tak nezapomenou!"

„Vy tedy věšíte lidi bez soudu? Opravdu, pak jsem se poněkud zmýlil. Zdá se, že jsme přece jen v Tangeru, kam patří váš pluk."

Kapitán si ho změřil sžíravým pohledem od podrážek jezdeckých bot až po temeno paruky. Dobře si povšiml silné, pružné postavy a sebevědomého držení hlavy Petra Blooda. Voják poznal vojáka. Kapitánovy oči se zúžily.

„A kdo vlastně jste vy, k čertu?" vybuchl.

„Jmenuji se Blood, pane, Petr Blood, k vašim službám."

„Tak, tak. To jsem si myslel. To je to jméno. Vy jste kdysi sloužil u Francouzů, že ano?"

Byl-li lékař překvapen, nedal to na sobě znát. „Ano."

„Už se na vás pamatuji – asi tak před pěti lety jste byl v Tangeru."

„Ano. Znal jsem tehdy vašeho plukovníka."

„Na mou věru, asi že tuhle známost obnovíte." Kapitán se nepříjemně zasmál. „A co tu hledáte, pane?"

„Přivedli mě sem, abych ošetřil raněného. Jsem lékař."

„Vy že jste lékař?" V hrubém a výhružném hlase zazněl posměšek, neboť byl přesvědčen, že Blood lže.

„Medicinae baccalaureus," pravil Blood latinsky.

„Nechoďte na mne s tou vaší franštinou, člověče!" odsekl Hobart. „A mluvte anglicky!" Bloodův úsměv ho rozčiloval.

„Jsem lékařem a provozuji své povolání v Bridgewateru."

Kapitán se ušklíbl. „A do toho města jste se dostal přes Lyme Regis jako stoupenec vašeho urozeného pana vévody."

Teď bylo zase na Bloodovi, aby se ušklíbl: „Kdyby byl váš rozum tak mohutný, jako je váš hlas, můj milý, byl by z vás veliký pán."

Nějakou chvíli se dragoun nezmohl na odpověď, supěl a rudl. „Ještě třeba uznáte, že jsem dost velký pán na to, abych vám pomohl na šibenici."

„Ano, to věřím. Beztoho vypadáte jako kat a podle toho se také chováte. Ale když vyzkoušíte své umění tady na mém pacientu, tak si docela jistě sám hodíte smyčku na vlastní krk. To není totiž jen tak někdo, koho byste si mohl dovolit bez okolků pověsit. Má právo na soud, rozumíte? Právo na soud pairů, členů sněmovny lordů."

„Na soud pairů?" Kapitán se zarazil nad těmito slovy, která Blood vyslovil s důrazem.

„Jedno je jisté: každý, kromě hlupce nebo divocha, by se napřed zeptal na jeho jméno, než by ho poslal na šibenici. Tento pán je lord Gildoy."

A teď se ozvalo slabým hlasem Jeho Lordstvo samo: „Nikterak nezatajuji, že jsem byl ve spojení s vévodou z Monmouthu. A beru na sebe následky. Avšak dovolíte-li, za své jednání se budu zodpovídat soudu, a to soudu pairů, jak vám řekl lékař."

Slabý hlas umlkl a nastal okamžik ticha. A jak už tomu bývá u chvastounů, hluboko v Hobartově nitru byla uložena solidní dávka bojácnosti. Vyslovení lordova titulu zasáhlo tyto hlubiny, neboť jako podlézavý povýšenec měl nesmírnou úctu před tituly. A zároveň strach ze svého plukovníka. Percy Kirke totiž neměl s packaly žádné slitování. Pokynem ruky zastavil své muže. Musel si to napřed všechno rozvážit.

Blood, který si povšiml kapitánova zaváhání, poskytl mu další látku k úvahám.

„Nezapomínejte, kapitáne, že lord Gildoy má přátele a příbuzné i na straně konzervativců. A ti by si už pěkně promluvili s plukovníkem Kirkem, kdyby se s Jeho Lordstvem zacházelo jako s nějakým zločincem. Buďte opatrnější, kapitáne, nebo, jak jsem už řekl, upletete si ještě dneska oprátku na svůj vlastní krk."

Kapitán Hobart odbyl toto varování chvástavým posuňkem, ale přesto se podle něho řídil.

„Vemte ho na lehátko," řekl, „a odvezte ho na něm do Bridgewateru. Dejte ho do vězení, dokud nedostanu rozkaz, co s ním."

„Je nebezpečí, že nepřežije cestu," upozorňoval Blood. „Pacientův stav je velmi vážný."

„Tím hůř pro něho. Mým úkolem je pochytat rebely." Svůj rozkaz potvrdil výmluvným gestem. Dva z jeho vojáků popadli lehátko, nadzvedli je a chystali se k odchodu. Gildoy učinil slabý pokus podat Bloodovi ruku: „Jsem vaším dlužníkem, pane. A zůstanu-li naživu, vynasnažím se dluh splatit..."

Blood se místo odpovědi uklonil. Pak se otočil k vojákům: „Neste ho opatrně, závisí na tom jeho život."

Když byl lord odnesen, kapitán se opět probudil k činnosti. „Kolik těch zatracených rebelů tu ještě schováváte?" obrátil se na zemana.

„Žádného už, pane. Jeho Lordstvo..."

„S Jeho Lordstvem jsme zatím hotovi, A s vámi si pohovoříme za malou chvíli, jen co prohledáme dům. Ale, přisámbohu, jestli jste mě obelhal..."

Odmlčel se a zavrčel rozkaz. Čtyři dragouni srazili podpatky. Za chvilku bylo slyšet, jak rámusí v sousední místnosti. Kapitán zatím prohledával halu a oklepával stěny pažbou pistole.

Petr Blood usoudil, že jeho další pobyt je tu zbytečný. „S vaším dovolením, uctivě se vám poroučím," pravil.

„S mým dovolením tu zůstanete," zahřměl kapitán.

Blood pokrčil rameny a posadil se. „Vy jste ale nudný patron. Jen se divím, že na to váš plukovník ještě nepřišel."

Kapitán si však Blooda nevšímal. Sehnul se a zvedl špinavý a zaprášený klobouk, do něhož byla zastrčena kytička dubových listů. Ležel u skříně, kam se ukryl nešťastný Pitt. Kapitán se zlomyslně usmál a obhlédl místnost. Nejdřív se výsměšně ušklíbl na zemana, pak se podíval na obě ženy a nakonec na Blooda, který tu seděl s přehozenou nohou a tváří dokonale lhostejnou. Pak přistoupil ke skříni a prudce otevřel jednu půlku masivních dveří. Popadl schouleného Pitta za límec a vyvlekl ho ven.

„A kdopak je, k čertu, tenhleten?" zahřímal. „Zase nějaký šlechtic?"

Petr Blood viděl už v duchu šibenice, o kterých mluvil Hobart, a toho mladého mořeplavce jako ozdobu na jedné z nich, oběšeného bez soudu místo té druhé oběti, o kterou byl kapitán ošizen. A okamžitě si vymyslel nejen titul, ale hned celé příbuzenstvo pro mladého povstalce.

„Na mou věru, kapitáne, sám jste to uhádl. Je to vikomt Pitt, bratranec sira Thomase Vernona z prvního kolena, který má za manželku tu husu Molly Kirkeovou, sestru vašeho plukovníka, někdejší dvorní dámu manželky krále Jamese."

Oba, kapitán i zajatec, zalapali po vzduchu. Zatímco mladý Pitt prozíravě mlčel, kapitán zaklel. Znovu si prohlížel zajatce.

„Ten člověk lže!" Kapitán vzal mladíka za rameno a podíval se mu zblízka do obličeje. „Dělá si ze mne blázny, u čerta!"

„Když si to myslíte," odpověděl Blood, „tak ho klidně oběste a pak uvidíte, co se vám stane."

Dragoun vyvalil oči na lékaře a pak na zajatce. Hodil mladíka svým vojákům: „Vemte ho s sebou do Bridgewateru. A tohohle chlapa seberte taky." Ukázal přitom na Baynese. „Aby věděl, co to znamená přechovávat rebely."

Na chvíli zavládl zmatek. Baynes se snažil vyprostit se z rukou vojáků a hlasitě protestoval. Ustrašené ženy křičely, až je umlčela ještě větší hrůza. Kapitán k nim přistoupil a uchopil dívku za ramena. Bylo to mladé, zlatovlasé stvoření s modrýma očima, kterýma prosebně a žalostně vzhlíželo do dragounovy tváře. Ten se na ni posměšně podíval a hrubě jí zatřásl bradou.

„Teď chvilku počkej, ty mladá rebelantko, až budu hotov s těmihle darebáky."

Odvrátil se od ní a zanechal ji v bezvědomí v náručí sklíčené matky. Dragouni tu stáli, šklebili se a čekali na rozkazy. Oba vězni už byli pevně spoutáni.

„Odveďte je. Ať si je vezme na starost poručík Drake."

Kapitán se znovu zahleděl na zhroucenou dívku. „A já se tu ještě chvilku pozdržím a podívám se kolem. Kdo ví, jestli tady ještě nejsou nějací ti rebelové." A pak ho ještě něco napadlo:

„A tuhletoho chlapíka – toho seberte taky." Ukázal na Blooda. „A pohněte sebou!"

Petr Blood byl vytržen ze svých myšlenek. Přemítal totiž právě o tom, že v brašně na nástroje má skalpel, jímž by mohl vykonat na kapitánu Hobartovi velmi prospěšnou operaci. Prospěšnou pro lidstvo. Ať je tomu jakkoli, dragoun zřejmě trpěl vysokým krevním tlakem a puštění žilou by mu zajisté pomohlo. Obtíž byla v tom, jak získat vhodnou příležitost. Přemýšlel právě o tom, zda by se mu

nepodařilo vylákat kapitána stranou nějakou povídačkou o skrytém pokladu, když toto předčasné přerušení přetrhlo jeho úvahy. Pokusil se přizpůsobit okolnostem.

„Na mou věru, to se mi velmi dobře hodí," řekl. „Bridgewater je totiž teď cílem mé cesty, a kdybyste mě nebyl zdržoval, už bych teď byl na cestě domů."

„Vaším cílem tam bude vězení, abyste věděl."

„Vy račte zajisté žertovat."

„Určitě se tam pro vás najde nějaká pěkná šibenice. Jde jen o to, jestli budete viset hned nebo až o něco později."

Surové ruce se chopily Petra Blooda a onen vzácný skalpel byl mimo dosah v brašně na stole. Blood se vykroutil vojákům z rukou, byl na to dost silný a pružný, ale ti se na něho okamžitě znovu vrhli a strhli ho k zemi. Pevně ho přitiskli k podlaze, za zády mu svázali ruce a s bezohlednou neomaleností ho zase postavili na nohy.

„Odveďte ho," řekl Hobart stručně a obrátil se s rozkazem ke dvěma zbývajícím dragounům, kteří tu stáli v pozoru. „Běžte a prohledejte dům od půdy až po sklep a pak mi podáte zprávu."

Vojáci se rozběhli po domě. Doktor Blood byl vystrčen na dvůr, kde už čekali Pitt a Baynes. Ve dveřích se ohlédl po kapitánu Hobartovi. Jeho safírové oči sršely vztekem a na rtech se mu chvěla výhrůžka, co učiní s Hobartem, podaří-li se mu přežít tuhle šlamastyku.

Zavčas si však uvědomil, že kdyby tu hrozbu vyslovil, nikdy by už asi neměl možnost ji uskutečnit. Dnes byli totiž královi vojáci pány západní Anglie, ta byla považována za nepřátelské území, jež má být postiženo hrůzami války. Nyní byl dragounský kapitán pánem nad životem a smrtí.

Pod jabloněmi v sadu byli Blood a jeho druhové přivázáni k třmenovým řemenům. Ostrý praporčíkův povel, a malá jednotka se vydala na pochod do Bridgewateru.

Když se rozjeli, potvrdil se chmurný předpoklad Petra Blooda, že pro dragouny je tato část Anglie dobytou zemí. Z domu k nim doléhal praskot dřeva, rozbíjení a převracení nábytku, křik a smích surových mužů. Honička na povstalce nebyla ničím jiným než záminkou k plenění a ničení. Nakonec přehlušil všechny tyto zvuky pronikavý ženský výkřik.

Baynes se zastavil a otočil. Jeho tvář byla úplně bílá. Okamžitě byl stržen k zemi provazem a bezmocně vlečen několik sáhů. Pak dragoun přitáhl uzdu, zaklel a udeřil ho plochou šavle.

Když Blood klopýtal toho vonného, rozkošného červencového jitra pod jabloněmi sadu, utvrdil se v přesvědčení, že člověk je nejbídnějším tvorem na světě a že jedině blouznivec by toužil být lékařem tohoto plemena, které by zasluhovalo leda vyhlazení.

3. SOUDCE JEFFREYS

Až po dvou měsících – 19. září – postavili Petra Blooda před soud. Byl obviněn z velezrady, i když vinen nebyl. Nyní ale, kdyby mohl, velice rád by nějakou tu velezradu spáchal. Neboť ty dva měsíce krutého věznění v něm vyprovokovaly chladnou nenávist k nohsledům krále Jamese.

Třebaže byl v zoufalé situaci, musel být vděčen za dvě věci. Především za to, že ho vůbec postavili před soud, a za druhé, že ho soudili právě toho dne, a ne o den dřív. A právě toto zdržení mu poskytlo – aniž to tehdy věděl – jedinou šanci uniknout šibenici.

Měl velké štěstí, že nebyl jedním z těch nešťastníků, které ráno po bitvě dal plukovník Kirke vyvléci z přeplněného bridgewaterského vězení a bez okolků oběsit na náměstí. Velitel tangerského pluku měl tak naspěch, že by se byl takto vypořádal se všemi zajatci, kdyby energicky nezakročil katolický biskup Mews, který učinil stanným soudům přítrž.

I tak Kirke a Feversham dokázali v tom prvním týdnu po bitvě u Sedgemooru popravit přes sto mužů. Popravám předcházel sice soud, ale ten byl spíš loutkovým divadlem. Potřebovali zkrátka lidské oběti pro šibenice, které vysázeli v celém okolí, a bylo jim jedno, kdo z nich je nevinný. Vždyť jakou měl pro ně cenu život nějakého vyděšeného venkovana? Kati měli plné ruce práce a provazy, sekery a kotle s vařící smolou ani na chvíli nezahálely.

Bloodovi se všechno to běsnění vyhnulo a jednoho dne byl zařazen do smutné kolony zajatců, spoutaných po dvou k sobě a hnaných z Bridgewateru do Tauntonu. Ti, kteří byli těžce raněni a neschopni pochodu, byli naházeni na káry. Jejich krvácející rány nikdo neobvázal. Ti šťastnější zemřeli už na cestě – a nebylo jich málo. Když se

Baron Jeffreys of Wem, známý svou krutostí a korupcí, ač sám protestant smutně proslul v potlačení rebelie proti králi. Oil painting attributed to H. Claret; in the National Portrait Gallery, London

via Wikimedia Commons

Blood dožadoval svého práva pomoci raněným, řekli mu, že se nemá plést do věcí, do kterých mu nic není, a vyhrožovali mu zbičováním. Jestliže teď něčeho litoval, pak snad jedině toho, že tehdy nešel do bitvy za Monmouthem.

Na tomto strašném pochodu byl připoután řetězy právě k Jeremiahu Pittovi, který ho do toho neštěstí vlastně dostal. Mladý lodivod byl jeho nejbližším druhem od chvíle, kdy byli spolu zatčeni. A tak je spoutali k sobě už v tom přeplněném vězení, kde je v těch horkých letních dnech skoro umořilo vedro a zatuchlý vzduch.

Z vnějšího světa se dostaly do vězení jen útržkovité novinky. I zvěst o Monmouthově popravě, jež vyvolala zděšení mezi lidmi, kteří tu trpěli za něj a za anglikánské náboženství, jehož chtěli být ochránci. A bylo i mnoho těch, kteří zprávě uvěřit nechtěli. Nu, a tak začala kolovat divoká legenda, že nějaký muž, který byl Monmouthovi velmi podobný, vzdal se místo něho, a že Monmouth sám prý uprchl a jednoho dne se opět v plné slávě vrátí, zachrání vlast a ztrestá nepřítele.

Blood vyslechl tuhle historku se stejnou lhostejností jako onu předchozí o Monmouthově smrti. V této souvislosti však uslyšel o jiné hanebnosti, a ta už mu nebyla tak lhostejná, naopak, přispěla k tomu, že ještě víc pohrdal králem Jamesem. Jeho Veličenstvo se totiž uvolilo přijmout Monmoutha, který s pláčem padl před ním na kolena a prosil o milost. To, že svému nešťastnému synovci král milost neudělil, bylo ovšem hanebné a podlé – pravým důvodem tohoto setkání bylo pouze královo zlomyslné zadostiučinění a odmrštění pokorné lítosti bastarda zesnulého bratra. Později vyšlo najevo, že lord Grey, který byl hned po vévodovi z Monmouthu druhým hlavním vůdcem povstání, vykoupil si své omilostnění za čtyřicet tisíc liber.

„Pěkný ptáček se uhnízdil na trůně, jen co je pravda," netajil se Petr Blood svým opovržením vůči králi. „Škoda že jsem dřív o něm nevěděl tolik, co vím dnes, to bych se už určitě postaral o to, aby měli aspoň nějaký důvod strčit mě do tohohle vězení. Jen by mě ještě zajímalo, kde je lord Gildoy. Co myslíš, Pitte?"

Mladý Pitt k němu obrátil tvář, z níž se po těch dlouhých týdnech vězení skoro vytratila snědá barva moře, a upřel na Blooda své mlčenlivé oči.

„Od toho dne u Oglethorpů jsme lorda neviděli," zamračil se Blood. „A vůbec, kde jsou ostatní zajatí šlechtici, vůdci toho proklatého povstání? Nu, ten případ s Greyem nám leccos vysvětluje. Jsou to boháči, kteří se mohou vykoupit. Zkrátka a dobře: na šibenici se dostanou jenom nešťastníci, kteří šli poslepu za svými vůdci. A vůdci? Ti jsou na svobodě. Zajímavá a poučná lekce. Ale tak už to na tom světě chodívá!"

Ve stejné náladě a s trpkým úsměškem vstoupil zanedlouho Blood do velké síně tauntonského zámku před soud. Spolu s ním byl předveden i Pitt a zeman Baynes. Ti tři měli být souzeni najednou a jejich případ měl zahájit přelíčení onoho pochmurného dne.

Po všech stěnách síně byly až nahoru ke galeriím, přeplněných zejména dámským obecenstvem, zavěšeny rudé závěsy. To byl svérázný nápad předsedajícího soudce, který si liboval v této barvě. Na vzdáleném konci síně seděli na vyvýšeném pódiu členové senátu – pět soudců v šarlatových talárech a s těžkými tmavými parukami na hlavách. V jejich středu trůnil baron Jeffreys z Wemu, který byl později za kruté zúčtování s povstalci povýšen králem Jamesem II. na nejvyššího soudce.

Stráž předvedla vězně. „Poruší-li někdo z diváků při přelíčení ticho, bude uvězněn," oznámil soudní hlasatel. Zatímco šum a šepot pomalu uhasínal, Blood si se zájmem prohlížel dvanáct dobrých a důvěryhodných mužů, kteří tvořili porotu. Ale nevypadali ani dobře, ani důvěryhodně. Byli zastrašení a zkroušení jako smečka kapsářů, přistižených s rukou v cizí kapse. Každý z nich věděl, že musí volit mezi dvěma věcmi: mezi krvelačným mečem soudce, nebo vlastním svědomím.

Z nich přeskočil Bloodův hodnotící pohled na soudce a utkvěl na jejich předsedovi lordu Jeffreysovi, jehož pověst

ho předběhla na cestě z Dorchesteru. Byl to asi čtyřicetiletý štíhlý muž s hezkou tváří. Temné jiskrné oči byly přivřené jakoby únavou nebo nějakým utrpením, což zvyšovalo jemnou melancholii jeho pohledu. Živá barva plných rtů a nezdravý nádech červeně na lícních kostech kontrastovaly s nápadně bledým obličejem. A přece bylo něco na těch rtech, co kazilo dokonalost vzhledu. Byla to nějaká nesnadno postižitelná, ale nesporná chybička, která rušila cit temných očí i vznešený klid bledého čela.

Blood si prohlížel toho muže se zájmem lékaře a hned poznal, jaká mučivá choroba trápí Jeho Lordstvo.

„Bloode, zvedněte ruku!" Drsný hlas soudního písaře mu opět připomněl, kde se ocitl. Mechanicky uposlechl a písař jednotvárným hlasem odříkal mnohomluvnou obžalobu, která označovala Blooda za hanebného zrádce jeho nejjasnějšího a nejvznešenějšího panovníka Jamese Druhého, z boží milosti krále Anglie, Skotska a Irska.

Pravilo se v té žalobě, že Petr Blood, naveden a sveden ďáblem, zradil povinnou a přirozenou poslušnost ke svému králi, dopustil se porušení míru v království a rozpoutal válku, aby zbavil svého krále titulu, cti a koruny. A říkalo se tam ještě mnoho takových věcí. Nakonec soudní písař obžalovaného vyzval, aby přiznal, zda je vinen či nikoli.

Blood odpověděl: „Jsem zcela nevinen."

U stolu vpravo před ním vyskočilo malé chlapisko s ostře hranatým obličejem. Byl to žalobce Pollexfen.

„Jste vinen, nebo nejste vinen?" vyštěkl ten nevlídný pán. „Smíte odpovídat pouze těmito slovy."

„Pouze těmito slovy?" zeptal se Blood. „Tak tedy prosím: nejsem vinen."

A podíval se na pány soudce. „S vaším dovolením, ctěný soude, nedopustil jsem se ničeho z toho, co tu bylo o mně řečeno. Moje vina je leda v tom, že jsem s nepochopitelnou

trpělivostí snášel dvouměsíční žalář v špinavé kobce, což ohrozilo nejen mé zdraví, ale i život."

A když už byl v ráži, chystal se říci ještě mnohem víc, jenže v tomto okamžiku zasáhl předseda soudu jemným, téměř až prosebným hlasem:

„Podívejte se, pane. Musíte se tu přidržovat běžných a obvyklých metod soudního přelíčení, a proto jsem nucen vás přerušit. Neznáte zřejmě náležitosti soudního řízení."

„Neznám je a byl bych si toto seznámení docela rád odepřel i teď."

Zákmit úsměvu na okamžik rozjasnil soudcovu soustředěnou tvář. „To rád věřím. Ostatně budete mít možnost se rozpovídat, až dojde na vaši obhajobu. Avšak cokoli řeknete teď, je v rozporu s pravidly procesního řízení, a tedy zhola nepřípustné."

Povzbuzen touto zjevnou sympatií a porozuměním, lékař uposlechl pokynu a vyslovil souhlas s tím, že bude souzen Bohem a vlastí. Nato se soudní písař pomodlil k Bohu a požádal Andrewa Baynese, aby pozvedl ruku a odpověděl na obvinění.

Po Baynesovi, který prohlásil, že není vinen, soudní písař přešel k Pittovi, který směle přiznal svou vinu.

„Tak to rád slyším," s uspokojením prohlásil soudce. Jeho čtyři druhové v šarlatu souhlasně přikyvovali. „Kdyby byli všichni tak zatvrzelí, jako ti dva jeho společníci, nikdy bychom s tím neskoncovali."

Po této mrazivé poznámce, z jejíhož chladu přeběhl mráz po zádech přítomných, ujal se slova žalobce Pollexfen. V mnohomluvném výkladu rozebral obžalobu proti všem třem obviněným, a zejména proti Petru Bloodovi, jehož případ byl první na řadě.

Jediným svědkem obžaloby byl kapitán Hobart. Stručně vypovídal o tom, jak našel všechny tři spolu s

lordem Gildoyem. Podle rozkazu svého plukovníka by byl prý Pitta bez řečí pověsil, ale zabránily mu v tom lži obžalovaného Blooda, který mu namluvil, že Pitt je významným šlechticem.

Když skončila kapitánova svědecká výpověď, lord Jeffreys se podíval na Blooda.

„Chce obžalovaný položit panu svědkovi nějaké otázky?"

„Nechci, Vaše Lordstvo. Vylíčil přesně a správně to, co se stalo."

„Jsem rád, že to přiznáváte a že se nepokoušíte o vytáčky, jak to obvykle dělají lidé vašeho druhu. Mimochodem, rád bych vám připomněl, že by vám jakékoli vykrucování nebylo stejně nic platné. Nakonec se totiž vždycky dostaneme k pravdě."

Baynes a Pitt rovněž přiznali správnost kapitánova svědectví. A tu si soudce s úlevou oddechl. „Když je to tak, půjdeme tedy s Boží pomocí dále. Máme ještě mnoho práce."

Z jeho hlasu se náhle vytratil jakýkoli nádech laskavosti. Teď to byl hlas úsečný, drsný a rty, jimiž procházel, se křivily pohrdáním.

„Domnívám se, pane Pollexfene, že nyní, kdy hanebná zrada těchto tří padouchů je dokázána, a když ji dokonce přiznali, není už třeba nic dodávat."

Tu se však ozval jasný, poněkud posměšný hlas Blooda. „S vaším dovolením, Vaše Lordstvo, tady je třeba dodávat ještě mnoho."

Soudce strnul v údivu nad Bloodovou smělostí a pak jeho tvář ztemněla hněvem. „Cože, ty ničemo? Ty by ses opovážil mařit náš čas svým směšným vykrucováním?"

„Prosil bych, Vaše Lordstvo, abyste vy i pánové z poroty ráčili vyslechnout mou obhajobu. Jestli se nemýlím, tak jste mi to před chvílí sliboval."

„Jen se nestarej, lotře. Vyslechnut budeš." Soudcův hlas byl drsný jako pilník. Ale při řeči jej náhle uštkla bolest a na okamžik mu zkroutila tvář. Bílou pěstěnou rukou, protkanou naběhlými modrými žílami, vytáhl kapesník a utřel si čelo a ústa.

Petr Blood to všechno pozoroval zrakem lékaře a viděl, jak si mučivá nemoc pohrává se svou obětí.

„Dostaneš slovo. Ale když ses přiznal, jak se chceš vlastně ještě hájit?"

„Posoudíte to sám, Vaše Lordstvo."

„Kvůli tomu tu taky jsem."

„A rovněž i vy, pánové," řekl Blood a podíval se na porotce, kteří se neklidně zavrtěli pod jeho sebevědomým pohledem. Těžká obvinění lorda Jeffreyse jim nahnala strach. A nebylo jim o mnoho lépe, než kdyby byli sami obžalováni z velezrady.

Blood pokročil vpřed, klidný, vzpřímený, mírně zachmuřený. Byl čerstvě oholen a jeho paruka, třebaže s poněkud splihlými kadeřemi, byla jaksepatří učesaná a upravená.

„Kapitán Hobart tu vypovídal, že mě našel na Oglethorpově farmě v pondělí ráno po bitvě u Westonu. Ale neřekl vám, pane, co jsem tam dělal."

Soudce ho přerušil: „Nu, a co bys asi tak mohl dělat ve společnosti rebelů, z nichž dva – lord Gildoy a tady ten tvůj kamarád – už svou vinu přiznali?"

„To bych vám právě rád řekl, Vaše Lordstvo."

„Tak to tedy řekni, ale mluv stručně. Protože kdybych měl poslouchat všechno, co vy zrádní psi nažvaníte, seděl bych tu do jara."

„Byl jsem tam, mylorde, jako lékař, abych ošetřil rány lorda Gildoye."

„Cože? Ty nám tu chceš namlouvat, že jsi lékař?"

„Jsem absolventem Trinity College v Dublinu."

„Panebože!" zvolal lord Jeffreys, jehož hlas opět nabyl síly, a nespustil pohled z poroty. „To je ale drzý neřád! Svědek nám tu přece řekl, že se před několika lety setkal v Tangeru s obžalovaným, který byl tehdy důstojníkem ve francouzských službách. A slyšeli jste, že obžalovaný s výpovědí svědka souhlasil."

„Ano. Protože to je pravda. Ale to, co vám říkám já, je také pravda. Byl jsem několik let vojákem, ale předtím jsem byl lékařem. A lékařem jsem znovu od letošního ledna a usadil jsem se v Bridgewateru. To vám může dosvědčit sto svědků."

„Není vůbec zapotřebí, abys nás tím připravoval o drahocenný čas. Usvědčím tě tvými vlastními slovy. Jen se chci ještě zeptat: jak to, že ty, který se vydáváš za lékaře, jsi byl v armádě vévody z Monmouthu?"

„Nikdy jsem v této armádě nebyl. Žádný svědek to netvrdil a ani tvrdit nemohl. S tímhle povstáním jsem neměl nic společného. A vůbec, co bych měl pohledávat já, který jsem se narodil a byl vychováván jako katolík, v armádě vůdce protestantů?"

„Ty a katolík?" Soudce si ho na okamžik zamračeně změřil. „Spíš vypadáš na ufňukaného protestanta. Já ucítím protestanta na čtyřicet mil."

„Tím víc mě ovšem překvapuje, že s tak citlivým nosem Vaše Lordstvo nerozpozná katolíka na čtyři kroky."

Galeriemi přeběhla vlnka smíchu, kterou však za okamžik zmrazil soudcův zuřivý pohled a hlas soudního hlasatele. Lord Jeffreys se naklonil ještě víc dopředu a

pozvedl úzkou bílou ruku, která stále držela krajkový kapesník.

„Tvoje náboženství, příteli, ponecháme zatím stranou," děl sladce. „Dávej dobře pozor na to, co říkám." A vztyčeným ukazovákem podtrhával každé slovo.

„Abys věděl, neexistuje žádné náboženství, které by schvalovalo lež. Tvá duše je nesmrtelná a nic na světě nemá větší cenu než duše a její nesmrtelnost. Pamatuj si, že Bůh, před jehož poslední soud jednou všichni předstoupíme, potrestá tě za každou faleš. A plným právem tě uvrhne do věčných plamenů a hodí tě do bezedné jámy ohně a síry, jestliže jen v nejmenším sejdeš z cesty pravdy. Neboť Boha oklamat nelze. Vyzývám tě proto, abys mluvil jen a jen pravdu. Jak se tedy stalo, žes byl zatčen spolu s těmito rebely?"

Blood na něho chvilku zíral v mlčenlivém úžasu. Nepochopitelný, neskutečný byl tenhle člověk, jako z nějakého těžkého snu. Pak se Blood vzpamatoval a odpověděl:

„Zavolali mě, abych ošetřil lorda Gildoye. Šel jsem, protože jsem to považoval za svou lékařskou povinnost."

„Tys to považoval tedy za svou povinnost?" Soudce teď vypadal divoce – bílá tvář se rty rudými jako krev, po níž bažil. Civěl na Blooda a škodolibě se usmíval. Pak se trochu ovládl, zhluboka vzdychl a osladil svou řeč laskavějším tónem.

„Jak ty si dovoluješ plýtvat naším vzácným časem. Ale budiž, mám s tebou trpělivost. Pověz nám tedy, kdo pro tebe přišel?"

„Tady pan Pitt. Jistě to dosvědčí."

„Ták! Pan Pitt má svědčit? On, který se sám přiznal, že je zrádce? To je tedy tvůj svědek?"

„Tak se zeptejte pana Baynese."

„Milý pan Baynes bude mít dost starostí sám se sebou, jestliže chce uchránit svůj vlastní krk před oprátkou. Tak tohle jsou tví jediní svědkové, není-liž pravda?"

„Mohl bych vám přivést spoustu dalších svědků z Bridgewateru, kteří mě tenkrát ráno viděli, jak jsem se vydal na cestu s panem Pittem na jednom koni."

Lord se usmíval. „Nebude toho zapotřebí. Nechci už totiž s tebou ztrácet čas, rozumíš? Odpověz mi jedině na tuto otázku: když pro tebe přišel pan Pitt, věděl jsi, že je přívržencem Monmoutha?"

„Věděl jsem to, Vaše Lordstvo."

„Věděl jsi to! Ha!" Lord se vítězně podíval na hrbící se porotu a krátce, pichlavě se zasmál.

„A přesto jsi s ním šel?"

„Ano, šel. Ošetřit zraněného člověka. Byla to má povinnost."

„Tvá povinnost, říkáš?" Lordem opět zalomcovala zuřivost. „Můj ty Bože, kolik jen žije na tomhle světě zmijí! Abys věděl, ničemo, tvou svatou povinností je sloužit králi a Bohu. Ale nechme toho. Jestlipak ti také řekl, koho máš ošetřit?"

„Ano. Lorda Gildoye."

„A tys věděl, že lord Gildoy byl zraněn v bitvě a na které straně bojoval?"

„Věděl jsem to."

„A přesto jsi šel, a nám tu chceš namlouvat, že jsi věrným a loajálním poddaným našeho krále."

Tu ztratil Petr Blood na okamžik trpělivost: „Měl jsem co dělat, Vaše Lordstvo, s jeho ranami, a ne s jeho politikou."

Z galerie, ba i z řad poroty, se ozval souhlasný šepot. Avšak soudce se jen ještě více rozlítil.

„Tak drzý darebák jako jsi ty se snad ještě nenarodil."

Celý bledý v tváři se otočil k porotě. „Doufám, páni porotci, že si dobře všímáte, jak se ten ničemný zrádce chová. Tady vidíte, jaký to je zločinec. Už jen to, co nám tu sám řekl, by stačilo k tomu, abychom ho pověsili ne jednou, ale tucetkrát. Ještě mi odpověz, obžalovaný, na tuto otázku: když jsi napovídal kapitánu Hobartovi ty své lži o šlechtickém původu toho druhého zrádce Pitta, co jsi tím sledoval?"

„Chtěl jsem ho zachránit před oběšením bez soudu, jak mu kapitán Hobart vyhrožoval."

„Co ti bylo do toho, jestli a jak ten mizera bude oběšen?"

„Spravedlnost je věcí každého loajálního poddaného, protože nespravedlnost spáchaná královským úředníkem znamená do jisté míry i zneuctění královského majestátu."

To byl chytrý výpad. Na každou jinou porotu by tato odpověď zapůsobila silným dojmem. A možná že by dokonce ovlivnila i tyto ustrašené ovečky. Ale byl to obávaný soudce, kdo se postaral o to, aby žádné nepatřičné vlivy na pány porotce nepůsobily.

„Pane na nebesích!" Povstal a planul ve svatém hněvu. „Už jste kdy viděli takového ubreptaného drzouna? Skoncoval jsem s tebou. Už tě vidím, ty lotře, už tě vidím s oprátkou kolem krku."

Po těchto slovech opět zapadl do křesla a ztichl. Jen zlýma očima hltal svou oběť. Vypadalo to, jako by spadla opona. Z jeho popelavé tváře se vytrácelo všechno vzrušení. A zase ji obestřela ta dřívější vznešená zádumčivost.

Po malé pauze znovu promluvil a jeho hlas zněl jemně, ba téměř něžně. Přesto však každé jeho slovo proniklo až do nejzazšího kouta ztichlé soudní síně.

„Nejsem z těch, kteří přejí bližnímu něco nepříjemného nebo se dokonce radují z jeho věčného zatracení. Všechno to, co jsem tu říkal, říkal jsem z křesťanského soucitu k tobě. Přeji si totiž jenom to, abys pamatoval na svou nesmrtelnou duši a abys ji tvrdošíjným setrváváním v bludech a nepravdě neodsoudil k věčnému zatracení. Nicméně vidím, že všechno mé úsilí a všechen soucit a milosrdenství jsou marné, a proto už neřeknu více."

Znovu se obrátil k porotě s tím výrazem zasněné vznešenosti: „Pánové, mou povinností je obeznámit vás se zákonem, podle něhož jsme nuceni soudit všechny rebelanty. Jestliže osoba, třebaže se vzpoury aktivně neúčastní, povstalce vědomě přijímá, ukrývá či podporuje, pak je tato osoba stejným zrádcem jako ten, kdo proti králi pozvedl zbraň. Páni porotci, naše přísaha a naše svědomí nás zavazuje seznámit vás s duchem a literou zákona. A vás zavazuje uvážit všechna fakta a potvrdit svým výrokem právo."

V závěrečném projevu se jal dokazovat, že Baynes i Blood jsou vinni z velezrady. Baynes proto, že zrádce ukrýval, a Blood proto, že tomuto zrádci ošetřil rány. Svou řeč prošpikoval hlubokomyslnými výroky o králi, jehož Bůh ustanovil přirozeným a zákonným panovníkem, a nadávkami na vévodu z Monmouthu.

„Milostivý Bože, jaké to jen žijí mezi námi zmije," těmito horoucími slovy zakončil výbuch řečnického zápalu. Načež klesl do křesla, aby si odpočinul.

Chvilku vydržel sedět klidně a způsobně si osušoval rty, ale brzy jím projel poryv bolesti, jež mu znovu zkroutila obličej. Několika téměř nesrozumitelnými, syčivými slovy vybídl porotu, aby se poradila o svém výroku.

Blood vyslechl celou tu kaskádu mstivých a urážlivých slov s takovým klidem, že i později, když si na to vzpomněl,

byl sám sebou překvapen. Tak ho totiž udivil tenhle člověk se svou měnlivou gestikulací, střídáním nálad a tónů v řeči, jimiž zastrašoval porotu a nutil ji k vyřčení toho nejhoršího výroku, že až skoro zapomínal na okolnost, že v sázce je jeho vlastní život.

Ustrašená porota se radila jen malou chvíli a uznala všechny tři vinnými. Blood se rozhlédl po soudní síni, obestřené rudým suknem. Na okamžik mu splynuly tváře všech přítomných v nezřetelnou mlhu. Pak se zase vzpamatoval a slyšel, jak se ho nějaký hlas ptá, co může říci na svou obranu, aby nad ním, usvědčeným z velezrady, nebyl vynesen rozsudek smrti.

Blood se zasmál. Byl to soud nad životem a smrtí, a přece to byla jen směšná groteska, aranžovaná šarlatovým šarlatánem s vychytralýma očima, který byl v jedné osobě šaškem i brutálním nástrojem královy msty. A právě tenhle klaun se cítil Bloodovým smíchem dotčen.

„Jakže? Ty se opovažuješ smát se s oprátkou kolem krku, ty se odvažuješ chechtat se na samém prahu věčnosti?"

Blood odvětil: „Co bych se nesmál? Třebaže stojím na prahu smrti, přece jen jsem na tom líp než vy, mylorde. Vy už mě, nevinného člověka, jehož jediným zločinem je, že ošetřil raněného, vidíte s oprátkou kolem krku. A mluvíte-li o tom, co bude se mnou, tak asi jako soudce dobře víte, co říkáte. A já jako lékař, zase dobře vím, co říkám, když hovořím o tom, co se stane s vámi. A rovnou vám tu povím, že bych nechtěl vyměnit oprátku, kterou mi házíte na krk, za kámen, který nosíte ve svém těle vy. Smrt, ke které mě odsuzujete, je příjemnou zábavou proti té smrti, ke které bylo Vaše Lordstvo odsouzeno Soudcem Nejvyšším, Bohem, na kterého se tak rád a často odvoláváte."

Soudce seděl strnule a zpříma, jen v zsinalé tváři mu bolest křivila rty. Čas plynul a v soudní síni, ohromené Bloodovou řečí, se neozval ani šelest, ani hlásek. Všichni, kdo znali lorda Jeffreyse, věděli, že tohle hrozivé ticho bude vzápětí vystřídáno hromem a bleskem.

Ale bouře kupodivu nepřicházela. Pozvolna se navracela barva do bílé tváře. Šarlatová postava znovu ožila a naklonila se dopředu. Lord povstal a začal mluvit. Zastřeným hlasem a stručně, mnohem stručněji, než to míval ve zvyku, vynesl rozsudek smrti. Mluvil jako člověk, jehož myšlenky, zatímco rty hovoří, jsou bůhvíkde. A kupodivu ani nezareagoval na poslední slova Petra Blooda.

Jakmile vyřkl rozsudek, s očima napolo zavřenýma a s čelem pokrytým krůpějemi potu klesl do křesla. Vězňové byli vyvedeni ze síně. Jeden z porotců zaslechl, jak žalobce Pollexfen, který byl tajným liberálem, zašeptal do ucha jinému advokátovi: „Na mou věru, ten darebák ale nahnal Jeho Lordstvu strach. Je skoro škoda, že musí viset. Člověk, který dokáže postrašit Jeffreyse, by to mohl dotáhnout daleko."

Soudce baron Jeffreys of Wem, jenž v těchto procesech neblaze proslul a byl skutečně králem povýšen na nejvyššího soudce, trpěl bolestivým onemocněním ledvin, pyelonefritidou. Nakonec na ni o čtyři roky později zemřel ve svých 44 letech.

4. LIDSKÉ ZBOŽÍ

Pollexfen měl pravdu i nepravdu zároveň, a to se stává mnohem častěji, než lidé obvykle předpokládají. Měl pravdu, když tvrdil, že muž, jehož slova dovedou vyvést z míry mocného Jeffreyse, má talent dosáhnout pozoruhodné kariéry. Neměl však pravdu v tom, že Blood bude oběšen.

Ráno devatenáctého září přijel do Tauntonu kurýr od státního tajemníka lorda Sunderlanda s dopisem pro lorda Jeffreyse. A tento list obsahoval sdělení, že Jeho Veličenstvo milostivě ráčilo rozkázat, aby jedenáct set rebelů bylo deportováno na plantáže na Jamajce, Barbadosu nebo na některý jiný z Karibských ostrovů.

Pohnutkou k tomuto rozkazu nebyl milosrdný cit. V tomhle měl pravdu lord Churchill, jeden z významných královských hodnostářů, když tvrdil, že v panovníkově srdci není o nic víc citu než v mramoru. Ale přišlo se jednoduše na to, že tyhle hromadné popravy jsou vlastně nehospodárným plýtváním cenného lidského materiálu. Plantáže přece nutně potřebují otroky a za zdravého silného muže se dostane nejméně deset až patnáct liber. U dvora žije mnoho šlechticů, kteří si z toho či onoho důvodu mohou činit nároky na královu štědrost. Nu, a tady je po ruce levný a pohodlný způsob, jak se zbavit těchto pohledávek.

Dopis lorda Sunderlanda uváděl přesné instrukce, jak si král představuje tu svou štědrost s lidským zbožím. Tito

vězňové si na plantážích Karibských ostrovů pobudou deset let a pak jim má být vrácena svoboda.

Lord Jeffreys po celou noc zuřil nad tou nemístnou velkomyslností, k níž se dal král lehkomyslně přemluvit. Dokonce se pokoušel dopisem přimět krále, aby znovu uvážil své rozhodnutí. Ale Jeho Veličenstvo na něm trvalo. Nemluvě o nepřímém zisku, kterého král takto dosáhl, byla ta velkomyslnost pro něho typická. Věděl, že takto darovat životy znamená přeměnit je v živoucí smrt. Bylo jisté, že mnozí z vězňů podlehnou útrapám otroctví, a že ti, co je přežijí, budou jim tuto smrt závidět.

A tak se stalo, že Petr Blood, Jeremy Pitt a Andrew Baynes nebyli oběšeni, jak kázal rozsudek, nýbrž dopraveni do Bristolu a tam s asi padesáti dalšími vězni naloženi na palubu lodi Jamaica Merchant.

Následky hrozného ubytování, špatné stravy a zkažené vody se za dlouhé plavby brzo projevily: jedenáct vězňů zemřelo. Mezi nimi byl i nešťastný Baynes, zeman z Oglethorpovy farmy, surově vytržený ze svého klidného domova uprostřed jabloňových sadů jen proto, že měl soucit s raněným člověkem.

Nebýt Blooda, byla by úmrtnost mnohem větší. Na jeho žádost, aby mu dali k dispozici lékárničku a dovolili mu ošetřovat nemocné, odpovídal zprvu kapitán lodi Jamaica Merchant zaťatou pěstí a hrubým slovem. Brzy však kapitán Gardner usoudil, že by mohl být volán k odpovědnosti za příliš velké ztráty na lidském zboží. A proto, i když už poněkud opožděně, byl rád, že může využít přítomnosti lékaře. Blood se dal do práce a své pacienty léčil tak dovedně, že se mu posléze podařilo zastavit další šíření nemoci.

V polovině prosince dorazila Jamaica Merchant k pobřeží Barbadosu a spustila kotvu v zálivu Carlisle, u

Bridgetown, Barbados - via wikipedia

něhož se rozkládalo hlavní město ostrova Bridgetown. Vysadila zde na břeh dvaačtyřicet odsouzených, kteří plavbu přežili. Když nešťastníky nahnali přes bok lodi do připravených člunů, spatřili rozlehlé město s domy postavenými v evropském stylu, avšak nikoli na sebe tak namačkanými, jak bývá v Evropě.

Nad červenými střechami se tyčila věž kostela St. Michael, vjezd do velkého přístavu střežila pevnost, jejíž děla vystrkovala hlavně střílnami cimbuří, a nad tím vším spatřili široké průčelí bílého guvernérova domu, postaveného na mírně zvlněném svahu. Tento pahorek zářil svěží zelení asi jako anglický pahorek v dubnu, a den byl také takový, jako bývají dubnové dny v Anglii. Bylo právě po období dešťů.

Na širokém dlážděném náměstí u přístavu je čekala vojenská stráž v červených kabátcích a zvědavý dav, který se nikterak nelišil od shluku lidí v kterémkoli anglickém přístavu, až na to, že v něm bylo málo žen a hodně

černochů. Vězňové se seřadili na přístavní hrázi a přišel si je prohlédnout guvernér Steed, malý, tlustý, ruměnolící pán v modré dykytové kazajce, vyšperkované množstvím zlatých prýmků. Trochu kulhal a těžce se opíral o ebenovou hůl. Za ním, ve stejnokroji plukovníka barbadoské milice, se valil vysoký, tělnatý muž, který převyšoval guvernéra o hlavu. Jeho široký, žlutavý obličej zrcadlil zlobnou a popudlivou povahu. Po jeho boku kráčela mladá, štíhlá dáma v jezdeckém obleku, jejíž svěží a přirozený půvab zvlášť vynikal vedle té nasupené, tlusté tváře. Široký okraj šedého klobouku ozdobeného pštrosími pery stínil jemně světlé líce, na nichž tropické podnebí dosud nezanechalo žádných stop. Na ramena jí padaly těžké kadeře rudokaštanových vlasů, z jejích hnědých očí, poněkud od sebe vzdálených, zářila upřímnost.

Petr Blood se přistihl, že se v úžasu dívá na půvabnou tvář, která do tohoto prostředí a do této situace nepatřila. Když však zpozoroval, že dívka mu jeho pohled vrací, sklopil v rozpacích oči.

Uvědomil si, jak asi ubohým dojmem působí. Nemytý, se zplihlými vlasy, tváří zarostlou černým vousem, v rozedraných cárech, které tenkrát při zatčení byly pěkným černým oblekem a které by se dnes nehodily ani na strašáka, nebyl příjemným objektem pro krásné dívčí oči. A přesto si ho prohlížely. Byl v tom pohledu prostý, bezmála dětský údiv a soucit.

Dívka zdvihla ruku a dotkla se červeného rukávu svého průvodce, který se s chmurným zabručením pohnul a otočil svým mohutným tělem. Dívala se mu přímo do tváře a cosi mu vážně říkala. Ale plukovník ji zřejmě poslouchal jen na půl ucha. Jeho malá očka, sedící těsně u kořene masitého, převislého nosu, odskočila od ní a spočinula na

plavovlasém Pittovi, který stál vedle Blooda. Guvernér se také zastavil a pak stáli ti tři pohromadě a bavili se.

Co říkala ta dáma, to Blood nemohl slyšet, protože ztlumila hlas. Také plukovníkova slova přerývalo brumlavé mručení, zato guvernérův fistulový hlas bylo slyšet dobře. Byl ostatně natolik přesvědčen o své duchaplnosti, že chtěl, aby ho všichni slyšeli.

„Ale milý plukovníku Bishope, samozřejmě, že máte první volbu z této pestré nabídky, a můžete si sám určit cenu. Zbytek zboží pak dáme do dražby."

Plukovník Bishop souhlasně přikyvoval: „Vaše Excelence je velmi laskavá. Ale věřte mi, je to mizerné zboží a na plantážích nám bude celkem málo platné."

Pichlavá očka s opovržením přelétla kolonu vězňů a hněvivá tvář se ještě víc zamračila. Zlobil se, že nejsou v lepším stavu. Pak pokývl na kapitána Gardnera a chvíli s ním jednal nad seznamem vězňů, který mu kapitán ochotně předložil. Potom mávl pohrdlivě rukou, našpulil rty a přistoupil k odsouzeným povstalcům.

Zastavil se před malým somersetshirským námořníkem, prohlížel si ho a ohmatával mu svaly na paži. Pak Pittovi přikázal, aby otevřel ústa a ukázal zuby. Plukovníkovy rty se znovu opovržlivě sešpulily. Jen tak přes rameno řekl Gardnerovi: „Patnáct liber za tohohle."

Kapitánova tvář se nespokojeně protáhla: „Patnáct liber? To není ani polovina toho, kolik jsem za něho chtěl dostat."

„To je dvakrát tolik, kolik jsem za něho chtěl dát," zavrčel plukovník.

„Ale ten by byl přece levný i za třicet liber, Vaše Milosti."

„Za třicet liber dostanu prvotřídního černocha. Tenhle bílej neřád nic nevydrží a k pořádné práci taky není."

Tu začal Gardner vychvalovat Pittovo zdraví, mládí a sílu. Nemluvil o něm ovšem jako o člověku, ale jako o solidním tažném zvířeti. Kormidelník stál mlčky a nepohnutě. Jen střídavé blednutí a červenání v jeho tváři svědčilo o vnitřním boji při snaze se ovládat.

Petru Bloodovi bylo z toho odporného kupčení nanic. V pozadí se procházela kolem řady vězňů ona mladá dáma a rozmlouvala s guvernérem, který pokulhával po jejím boku, zubil se a naparoval. A ani se nepodívala na smlouvajícího a handrkujícího se plukovníka. Blood přemýšlel, je-li jí to protivné nebo lhostejné.

Plukovník Bishop se otočil na podpatku. „Dobrá. Dám tedy dvacet liber, ale ani o penny víc. Beztoho je to dvakrát tolik, co by vám dal Grabston."

Kapitán Gardner, který vyrozuměl z tónu plukovníkova hlasu, že tato nabídka je konečná, vzdychl a svolil. A Bishop už postupoval dále podél řady. Na Blooda a na hubeného mladíka po jeho levici popatřil jen s pohrdavým úsměškem. Další muž v pořadí, Wolverstone, urostlý hromotluk ve středních letech, který v bitvě u Sedgemooru ztratil oko, upoutal plukovníkovu pozornost. A smlouvání začalo nanovo.

Blood stál v zářivém svitu karibského slunce a vdechoval čerstvý vzduch, který se v ničem nepodobal vzduchu, který kdy dýchal. Byl to vzduch nasycený zvláštní vůní, v níž se mísily vůně kampešových květů, myrty a aromatických cedrů. A tato nezvyklá vůně ho svedla k neužitečným úvahám. Nebylo mu do řeči a stejně na tom byl Pitt, který stál němě po jeho boku. Toho zase v této chvíli nejvíce tížilo pomyšlení, že má být odloučen od Blooda, kterého si zamiloval a který mu poskytoval rady a pomoc. Pitta se zmocnil tak silný pocit osamělosti a

Olivia de Havilland jako Arabela ve filmové adaptaci Hollywoodu z r. 1935, via wikimedia commons

smutku, že toto odloučení pokládal za nejhorší okamžik celé té strastiplné cesty.

A pak přišli další kupci, prohlíželi si vězně a šli zase dál. Blood si jich nevšímal. Na konci řady nastal nějaký rozruch. Gardner cosi hlasitě oznamoval všem ostatním zájemcům, kteří museli čekat, až plukovník Bishop ukončí probírku lidského zboží. Blood se podíval tím směrem a všiml si, že dívka něco říká Bishopovi a ukazuje svým jezdeckým bičíkem se stříbrnou rukojetí na konec řady. Bishop si zastínil rukou oči a pohlédl tam, kam ukazovala. Pak se pomalu a rozvážně rozkolébal, provázen Gardnerem, mladou dámou a guvernérem. Blížili se, až se ocitli před Bloodem. Plukovník by ho byl minul, ale mladá dáma se dotkla bičíkem Bloodovy paže. „To je ten člověk, kterého myslím," řekla.

„Tenhle?" ošklíbl se pohrdavý hlas. Petr Blood se díval do páru malých hnědých očí, utopených ve žluté, nakynuté tváři. Cítil, jak se mu do tváře dere krev nevolí nad tou ponižující prohlídkou.

Plukovník se už obracel k odchodu, když přiskočil Gardner s upozorněním: „Je sice hubený, ale zato hodně vydrží. Je tuhý a zdravý. Když byla polovina z nich nemocná a druhá polovina začala polehávat, tenhle chlapík se držel na nohou a všechny ostatní léčil. Nebýt jeho, polovina by jich cestu nepřežila. Nechci moc, plukovníku. Dejte patnáct liber a je váš. Hodně vydrží, říkám vám, Milosti, hodně vydrží a je silný, i když je hubený. A právě takový nejlíp snesou vedra až začnou. Toho podnebí nikdy nezabije."

Guvernér se zakuckal smíchem: „Poslyšte, plukovníku, důvěřujte své neteři. Její pohlaví pozná muže, když ho uvidí." Rozesmál se, potěšen svou vtipností. Ale smál se jediný. Na tváři dívky se rozprostřel mráček rozmrzelosti. A plukovník byl příliš zaujat tím, co říkal kapitán lodi, než aby ocenil guvernérův humor. Pozoroval Blooda, ohrnul ret a hladil si bradu, zatímco Jeremy Pitt málem rozčilením ani nedýchal.

„Dám vám za něj deset liber," řekl nakonec.

Blood si nepřál nic jiného, než aby tato nabídka byla odmítnuta. Nevěděl proč, ale cítil nesnesitelný odpor při pomyšlení, že se má stát majetkem toho odpudivého tlusťocha a v jistém smyslu i té mladé dívky s oříškovýma očima. Ale nikdo se ho neptal na jeho přání. Otrok je otrok a o svém osudu nerozhoduje. Blood byl prodán plukovníkovi Bishopovi za směšnou částku deseti liber.

5. ARABELLA

Jednoho slunného lednového jitra, asi měsíc po příjezdu lodi Jamaica Merchant do Bridgetownu, vyjela si Arabella Bishopová na koni z domu svého strýce směrem na kopce severozápadně od města. Doprovázeli ji dva černoši, kteří klusali v uctivé vzdálenosti za ní.

Jela navštívit paní Steedovou, guvernérovu ženu, která churavěla. Když vyjela na vrcholek mírného travnatého svahu, kráčel proti ní štíhlý muž ve střízlivém oděvu. Neznala ho. Cizinci byli na ostrově poměrně vzácným úkazem. A přece jí tvář toho muže byla jaksi povědomá.

Slečna Arabella zastavila koně a sedě v sedle předstírala, že se míní potěšit nádherným výhledem na mořské pobřeží. Ale koutkem svých světle hnědých očí bystře pozorovala neznámého, jak se k ní blíží. Pak poopravila svůj první dojem o cizincových šatech. Střízlivé byly, to ano, ale sotva je bylo možno nazvat slušnými. Kazajka a kalhoty byly obnošené, z hrubého domácího plátna s roztřepenými okraji. Měl děravý širák, který uctivě smekl, když k ní došel. To, co z dálky vypadalo jako paruka, ukázalo se teď jako vlastní vlasy toho muže, černé a kadeřavé. Ze snědé, vyholené tváře se na ni vážně díval pár nápadně modrých očí. Muž by ji minul, kdyby ho nezastavila.

„Myslím, že vás znám, pane," řekla. Její hlas zněl svěže a chlapecky přímě. Ostatně v celém jejím chování bylo něco chlapeckého, lze-li vůbec použít tohoto výrazu u tak jemné dámy. Snad to bylo důsledkem přirozeného vystupování, přímosti a naprostého nedostatku strojenosti, jíž se mnohé

ženy vyznačují. To snad byl také důvod, proč se Arabella Bishopová, které bylo pětadvacet let, dosud neprovdala a proč se nikdo neucházel o její ruku. Se všemi muži totiž jednala se sesterskou otevřeností až neomaleností, a ta jaksi přinášela jistý odstup.

Oba černoši se zastavili kousek opodál, usedli do nízké trávy a trpělivě čekali, až se jejich paní zlíbí pokračovat v cestě.

Cizinec se na její oslovení zastavil.

„Paní by měla znát svůj vlastní majetek," pravil.

„Svůj majetek?"

„Aspoň tedy vašeho strýce. Dovolte, abych se představil. Jmenuji se Petr Blood a moje cena je přesně deset liber. Vím to, protože to je částka, kterou za mne váš strýc zaplatil. Málokdo má takovou příležitost poznat svou vlastní hodnotu." Zasmál se.

Teď ho poznala. Naposled ho viděla tenkrát před měsícem na přístavní hrázi a za tu dobu se natolik změnil, že už se v žádném směru otrokovi nepodobal.

„Bože můj!" řekla. „A vy se tomu můžete ještě smát?"

„Už to je velký pokrok," připustil. „Ale upřímně řečeno, nedopadlo to pro mne ještě tak nejhůř."

„Slyšela jsem."

Přišlo se totiž na to, že tento odsouzený rebel je lékařem. Doslechl se o tom guvernér Steed, který trpěl dnou, a vypůjčil si proto lékaře od jeho majitele. Ať už to byla jeho dovednost či náhoda, Bloodovi se podařilo zmírnit guvernérovy bolesti, čímž se dosud nemohl pochlubit ani jeden z obou lékařů, kteří měli v Bridgetownu ordinaci. Nu, a pak si ho vyžádala guvernérova žena, aby léčil její migrénu. Lékař rychle zjistil, že milostivá paní netrpí ničím jiným než popudlivostí, jež byla důsledkem její vrozené nevrlosti, vystupňované životem na Barbadosu,

který se této ženě s velkou společenskou ctižádostí zdál příliš nudný. Přesto však jí předepsal lék a guvernérově choti se zdálo, že se její stav náramně zlepšil. A tak se lékařova sláva šířila Bridgetownem a plukovník Bishop si uvědomil, že může na svém novém otrokovi vydělat víc, když mu dovolí, aby provozoval své lékařské povolání, než kdyby ho posílal pracovat na plantáž, přestože ho původně pro tento účel koupil.

„Jen vám, paní, vděčím za své poměrně snesitelné postavení," řekl Blood, „a jsem šťasten, že mohu využít této příležitosti, abych vám poděkoval."

Vděčnost však zněla spíš v jeho slovech než v hlase. Arabella přemítala, zda se jí neposmívá, a prohlížela si ho s netajenou pátravostí, která by byla jiného uvrhla do rozpaků.

Blood správně porozuměl jejímu pohledu jako otázce.

„Kdyby mě byl koupil jiný plantážník," vysvětloval s úsměvem, „možná že by vůbec nevyšly najevo mé léčitelské schopnosti. A pravděpodobně bych právě v této chvíli někde kácel stromy nebo okopával pole jako ostatní ubožáci, které sem přivlekli se mnou."

„A proč za to děkujete mně? Koupil vás přece můj strýc."

„Ano, ale protože jste ho o to požádala. Povšiml jsem si vašeho zájmu. A musím se vám přiznat, že mi to bylo tehdy nemilé."

„Bylo vám to nemilé?" V jejím hlase zaznělo překvapení.

„Rozumějte mi, už jsem prodělal hodně na tomto světě, ale aby mě někdo prodával a jiný kupoval, to jsem ještě nikdy nezažil. A snad pochopíte, že jsem tenkrát zrovna neměl tak růžovou náladu, abych se do svých kupců zamiloval."

„Jestliže jsem na vás upozornila svého strýce, pane, tak proto, že mi vás bylo líto."

Hovořila odměřeně, jako by ho chtěla pokárat za směsici posměchu a smělosti, která byla v jeho slovech.

„Možná že se vám zdá můj strýc tvrdý. A bezpochyby také takový je. Ale všichni zdejší plantážníci jsou tvrdí muži. To z nich udělal způsob jejich života. Ale mnozí jsou ještě horší. Například Grabston tam nahoře ve Speightstownu. Čekal na přístavní hrázi, aby skoupil ty, které nevezme strýc. A kdybyste se byl dostal do jeho rukou... Je to strašný člověk. Proto jsem to udělala."

Blood byl poněkud vyveden z míry. „To jste měla takový zájem o cizího člověka...," začal tiše. Ale pak pozměnil téma.

„Byli tam přece ještě jiní, kteří si rovněž zasluhovali vašeho soucitu."

„Měla jsem dojem, že jste trochu jiný než ti ostatní."

„Jsem jiný," řekl.

„Ale!" Arabella přitáhla koni uzdu a vyzývavě si ho změřila. „Máte o sobě dobré mínění, jak se zdá."

„Právě naopak. Ti druzí jsou opravdoví hrdinové. Já nejsem. To je právě ten rozdíl. Nepochopil jsem totiž, že Anglie potřebuje očistu. A stačilo mi, že jsem léčil v Bridgewateru, zatímco statečnější a lepší než já prolévali svou krev, aby vyhnali tyrana a jeho ničemnou bandu."

„Pane," přerušila ho. „Myslím, že vedete poněkud velezrádné řeči."

„Doufám, že jsem se vyjádřil přesně," odvětil.

„Je tu dost lidí, kteří by vás dali zbičovat, kdyby uslyšeli to, co já."

„Guvernér by to nikdy nedovolil. Má pakostnici a jeho paní migrénu."

„A na to se spoléháte?" Teď byla opravdu nazlobená.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Odysea kapitána Blooda*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.